

[Udenrigsministeren.]

at tilnærmelsen til Kina ikke er vendt mod nogen anden stat, må en sådan ængstelse kunne dementeres ved det besøg, som er aftalt for præsident Nixons vedkommende i Moskva i næste måned.

Som andre tegn på den fortsatte afspænding kan der peges på de amerikansk-sovjetiske forhandlinger om en begrænsning af de strategiske våben. Der kan peges på forbundskansler Brandts meget dristige og konstruktive østpolitik, og der kan peges på, at forberedelserne til afholdelsen af en konference om sikkerhed og samarbejde i Europa på såvel vestligt som østligt og neutralt hold er trådt ind i en stadig mere afgørende fase, og at konferencen, om alt går vel, vil kunne finde sted senest næste forår.

Der er altså mange tegn på, at vi står ved et vendepunkt i efterkrigstidens historie, et vendepunkt, som vi allerede i nogen tid har kunnet skimte konturerne af her i Europa.

De første skridt i denne retning blev taget for ca. 10 år siden, da Danmark var blandt de første vestlige lande, som tog initiativet til en dialog med de østeuropæiske lande, en dialog, der siden er blevet en væsentlig faktor i forholdet mellem Øst- og Vesteuropa. På grund af Tysklandsproblemets centrale placering i denne sammenhæng fik denne dialog først egentligt indhold og betydning efter tiltrædelsen af den nuværende vesttyske regering, hvis østpolitik har aftvunget den største respekt og tilfredshed såvel i Danmark som i andre vestlige og østlige lande.

Inden for det sidste halvår har denne politik givet resultat gennem afslutningen af de fire stormagters Berlinaftale fra september 1971 og de i tilslutning dertil indgåede aftaler mellem de to tyske stater om de mere praktiske foranstaltninger til udfyldning af denne aftale.

Berlins helt centrale placering både i forholdet mellem de fire stormagter og de to tyske stater var grunden til, at man fra vestlig side gjorde et tilfredsstillende udfald af Berlinforhandlingerne til en forudsætning for påbegyndelsen af flersidede forberedelser til konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa. Betragtningen var den, at et positivt resultat af Berlinforhandlingerne ville give om ikke sikkerhed, — det kan man selvfølgelig ikke få — så i hvert fald gode

muligheder for, at en sikkerhedskonference ville kunne opvise positive resultater.

Når de flersidede konferenceforberedelser endnu ikke er indledt, hænger det som bekendt sammen med, at Sovjetunionen ikke ville betragte Berlinaftalen som endelig, før den tyske forbundsdag har ratificeret den tysk-sovjetiske og i den sammenhæng også den tysk-polske aftale fra 1970. Lykkes det at få ratificeret disse aftaler, hvad vi alle ud fra vort ønske om afspænding i Europa må håbe på, vil der omgående kunne tages skridt til at påbegynde flersidede forberedelser på embedsmandsniveau af sikkerheds- og samarbejdskonferencen i Helsingfors.

Dette er klart sagt i communiqueet fra NATO-ministermødet i Bruxelles i begyndelsen af december 1971. På mødet i Bruxelles var der også enighed om, at de enkelte lande i den mellemliggende periode kunne tage kontakt med det finske udenrigsministerium med det formål at drøfte praktiske og proceduremæssige problemer i forbindelse med de flersidede drøftelser. Fra dansk side har vi benyttet os af denne mulighed, idet chefen for den politiske afdeling i udenrigsministeriet i slutningen af januar måned aflagde et besøg i Helsingfors, et besøg, som i alle henseender efter vores vurdering var nyttigt som led i de løbende danske overvejelser.

Hvis alt går i den kommende tid, som vi fra dansk side håber, skulle de flersidede forberedelser på embedsmandsniveau, som først og fremmest må tage sigte på at nå til enighed om dagsordenen for konferencen, kunne indledes i Helsingfors til efteråret. Hvor lang tid disse forberedelser så vil tage, er det naturligvis vanskeligt at sige på forhånd. Da konferencen skal beskæftige sig både med sikkerhedspolitiske, økonomiske, handelsmæssige, tekniske og kulturelle opgaver, vil det være åbenbart, at forberedelserne må blive meget omfattende. Selve konferencen vil derfor som nævnt næppe kunne påbegyndes før i 1973.

Som det vil være tingets medlemmer bekendt, har såvel den nuværende som den tidligere regering til stædighed indtaget en i princippet meget positiv holdning til denne konference. Denne indstilling er naturligvis ikke baseret på illusioner om, at konferencen med ét slag fra den ene dag til den anden vil få forholdet mellem øst og vest til at